

TEZAU LITURGIC
24 IULIE
GHEORGHIOS GALANOPOULOS

SLUJBA
SF. MĂRTURISITOR
ATENAGORA
DE LA ATENA

ATENA, 2010

24 ΙΟΥΛΙΟΣ ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ ΟΣΙΟΣ ΑΠΟΛΟΓΗΤΗΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

Ποίημα Γεώργιος Γαλανόπουλος

ΜΙΚΡΟΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

Ίστωμεν στίχους δ', καὶ ψάλλομεν τὰ ἐξῆς
Προσόμοια. Ἦχος α'. Πανεύφημοι Μάρτυρες.

Βλαστὸν Ἀθηνῶ περιφανῆ, ῥήτορα φιλόσοφον,
ὑψηγορίας ἀκρότατον, παιδείας θύραθεν, θεία
ἐπιγνώσει, λόγοις τὸν ἀρδευσάντα, λαὸν Ἀλεξανδρείας
κατείδωλον, ψαλμοῖς ὑμνήσωμεν, ἀπολογητὴν
ὑπέρτιμον, καίροις Πάτερ τοῦτω πάντες κράζοντες.

Ψυχὴν ἐγεώργησας καλῶς, σπόρον θείας πίστεως,
Ἀθηναγόρα δεξάμενος, καὶ νοῦν ἐκάθηρας, τῇ
θεοσεβείᾳ, πλάνας ἀπωσάμενος, ἀπάτην τε βωμῶν
βδελυγξάμενος, καὶ μιμησάμενος, ἀληθείας τὸ
πολίτευμα, δεομένους λόγοις σοῖς δ' ὠφέλησας.

Δεινὸς ἐν τοῖς ῥήτορσι δειχθεὶς, εἰς τὴν
Ἀλεξανδρείαν, Ἀθηναγόρα πανεύφημε, παιδείᾳ
ἔφανα, ἐναρέτῳ βίῳ, ἤθους τελειότητος, νοῖ
θεογνωσίᾳ πληρούμενος, ἄνερ θεόσοφε, καὶ ἐν
βήμασι διέλαμπας, ἀφαρπάσας ἄδου τοὺς μὴ
πταίσαντας.

Ἡλίου ἀκτῖς θεολαμπῆς, νοητοῦ σοὶ ἤστραψεν, ἐν τῇ καρδίᾳ αὐγάσασα, φωτὶ τὰς φρένας σου, πυρσευμάτων θείων, μάκαρ παναοίδιμε, σοφὲ Ἀθηναγόρα καὶ ἴθυνε, κριτῶν διάνοιαν, πρὸς βροτῶν ὀρθὴν ἀπόφασιν, καὶ δικαίου ἅμα ἐπικράτησιν.

Δόξα. Ἦχος β'.

Ἀπολογητῶν τὸν πρῦτανιν, καὶ Ἀλεξανδρέων ἀδικουμένων προστάτην, τοῖς ἄσμασιν ἄσωμεν πιστοί, Ἀθηναγόραν τὸν πανεύφημον, ἐορτάζοντες αὐτοῦ τὴν θείαν μνήμην, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ· καὶ μετὰ πίστεως θερμῆς, τῷ θεοφύτῳ Ἀθηναίῳ ἀνδρὶ, ἐγκωμίοις τιμήσωμεν, ὡς Χριστοῦ γνησίῳ θεράποντι, χαίροις θεοειδέστατε, λέγοντες. Αἰτούμενοι ταῖς τούτου, εὐπροσδέκτοις πρεσβείαις, ὅτε Κριτῆς ἐλεύσῃται κρῖναι, τὰ πεπραγμένα τῶν βροτῶν, ὅπως ἐλέους τύχωμεν πάντες, καὶ σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίου.

Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου, εἰς Σὲ ἀνατίθημι, Μῆτερ τοῦ Θεοῦ, φύλαξόν με ὑπὸ τὴν σκέπην Σου.

Εἰς τὸν Στίχον. Ἦχος β'. Οἶκος τοῦ Ἐφραθα.

Δῆμος Χριστιανῶν, τιμήσωμεν ἐνθέως, ἐν μελιστάκτοις ὕμνοις, σοφὸν Ἀθηναγόραν, Ἀλεξανδρέων καύχημα.

Στ.: Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ. Τοῖς Ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῆ Αὐτοῦ, ἐθαυμάστωσεν ὁ Κύριος.

Λύτρωσαι δυσμενῶν, παγίδων τοῦ βελίαιρ, κινδύνων
καὶ ἀνάγκης, τοὺς ἐπικαλουμένους, ᾧ Ἄγιε σὸν
ὄνομα.

*Στ.: Τίμιος ἐναντίον Κυρίου, ὁ θάνατος τοῦ Ὁσίου
Αὐτοῦ.*

Ἦ ἀπολογητά, σεπτὲ Ἀθηναγόρα, ἐν ᾧρα θείας
δίκης, ὡς ἔχων παρρησίαν, Χριστῷ ἡμῶν
μνημόνευσον.

Δόξα. Τριαδικόν.

Θεαρχικὴ Μονάς, Θεότης τρισαγία, Πάτερ Υἱὲ καὶ
Πνεῦμα, λιταῖς Ἀθηναγόρου, ἡμᾶς πάντας ἐλέησον.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίου.

Τῆς Σὲ ὑπερφυῶς, τεκούσης ἱκεσίαις, πρόσδεξαι
Θεοῦ Λόγε, καὶ δὸς παισμάτων λύσιν, ἡμῖν τοῖς
προσκυνοῦσί Σε.

Νῦν ἀπολύεις. Τρισάγιον.

Ἀπολυτίκιον. Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τῶν ρητόρων ἀκρότης φιλοσόφων ὁ ἔξαρχος,
ἀπολογητῆς ἀνεδείχθης, θείοις ἔργοις καὶ ῥήμασι,
πτωχοὺς ὑπερασπίσας πρὸ κριτῶν, σοφὲ Ἀθηναγόρα
νουνεχῶς, καὶ ἀδικουμένους πίστει τῇ πρὸς Θεὸν
ῥυσάμενος τοὺς μέλποντας· δόξα τῷ σὲ δοξάσαντι
Χριστῷ, δόξα τῷ σὲ ἀγιάσαντι, δόξα τῷ καταστήσαντι
ἡμῖν πρέσβυν σε ἔνθερμον.

Δόξα. Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θεῖον βλάστημα, τῶν Ἀθηναίων, πλάνην ἔφλεξας,
θεογνωσία, τὰς ἀρετὰς τῷ φωτὶ ἐργασάμενος· καὶ

θεωρία πρὸς ἔργων ἐπίβασιν, Ἀλεξανδρείας λαὸν κατεπύρσευσας, μάκαρ ἔνδοξε, Ἀθηναγόρα θεόσοφε, Χριστὸν εὐμενῶς ἰκέτευε, ἡμᾶς ὄρα φρικτῆ, γεένης ρύσασθαι.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίου

Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν τὴν σωτηρίαν τοῦ γένους ἡμῶν, ἀνυμνοῦμεν Θεοτόκε Παρθένε· ἐν τῇ σαρκὶ γὰρ τῇ ἐκ σοῦ προσληφθείση, ὁ Υἱὸς σου καὶ Θεὸς ἡμῶν τὸ διὰ Σταυροῦ καταδεξάμενος πάθος, ἐλυτρώσατο ἡμᾶς, ἐκ φθορᾶς ὡς φιλάνθρωπος.

Ἀπόλυσις.

ΜΕΓΑΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

Εὐλογήσαντος τοῦ ἱερέως, ὁ Προοιμιακός, καὶ τὸ· *Μακάριος ἀνὴρ*. Εἰς δὲ τὸ· *Κύριε ἐκέκραξα*, ἰσθῶμεν στίχους στ', καὶ ψάλλομεν Στιχηρὰ Προσόμοια. Ἦχος β'. Ποίοις εὐφημιῶν στέμμασι.

Ποίοις, εὐφημιῶν στέμμασι, καταστέψωμεν Ἀθηναγόραν, τῶν ἀδικουμένων ὑπέρμαχον, καὶ Ἀλεξανδρέων ὑπέρτιμον, τῶν ῥητόρων ἔξαρχον ἀπάντων, ἀθέων, τὸν καθαιρέτην καὶ πολέμιον, ἀνθρώπων, τὸν εὐεργέτην καὶ διδάσκαλον, ἐν διδαχαῖς νουθετοῦντα, τοὺς αὐτῷ ἰόντας, δεομένων τὸν ἀρωγόν, Θεοῦ τὸν θεράποντα, παρ' οὗ στέφος δόξης εἴληφεν.

(Δίς)

Ποίοις, ὑμνωδιῶν κάλλεσιν, ἀναδήσωμεν τὸν θεοφόρον, τὸν Πνευματορρήμονα Ἅγιον, καὶ

θεοσεβείας τὸν πρόβολον, τὸν σοφὸν πιστοὶ
Ἀθηναγόραν, τὸ δένδρον γῆς Ἀθηνῶν τὸ θεοφύτευτον,
καὶ ἄνθος Ἀλεξανδρείας τὸ πανεύοισμον, Χριστιανῶν
τὸν προστάτην, καὶ πενήτων ὄντως, εὐσυμπάθητον
βοηθόν, Χριστὸν ἱκετεύοντα, ἡμῖν δωρηθῆναι ἔλεος.

(Δίς)

Ποίοις, μελωδικοῖς ἄσμασιν, ἐπαινέσωμεν
ἄνθρωπον θεῖον, τὸν ἐν πολιτεία ἐμπρέψαντα, ἥθους
τελειότητι λάμπσαντα, ἀρετῶν ἐργάτην τὸν ἀνδρεῖον,
ῥητόρων ἀπολογίας ἀκροθίνιον, παιδείας τὸν
σοφιστὴν καὶ θεοτίμητον, διδασκαλίαις ἐνθέοις,
διελθόντα βίον, συνειδήσει τε καθαρᾷ, ψυχὴν
εὐπρεπήσαντα, ὃν τέλος ἔλιπεν ἔνδοξον.

Ποίοις, πνευματικοῖς ῥήμασι, μακαρίσωμεν τὸν
θεηγόρον, τὸν μέσῳ θορύβων βιώσαντα, καὶ ταῖς
ἀρεταῖς γεωργήσαντα, τοῖς δικαίοις ἔργοις καὶ
ἀμέμπτοις· ἀκτῖνα, ἡλίου δόξης ἀστραπόμορφον,
φωστῆρα, ὁμολογίας θεοφώτιστον, τόπον θανάτου τοῦ
Μάρκου, πρωτοθρόνου πόλει, Ἀλεξάνδρου τῆ
λαμπρᾷ, ζηλώσαντα ἄσωμεν ὠδαῖς, ᾧ φιλέορτοι.

Δόξα. Ἦχος πλ. β'.

Σήμερον ἐπέλαμψεν ἡμῖν, ἡ πανέορτος μνήμη, τοῦ
σοφωτάτου διδασκάλου, ὁμολογητοῦ καὶ ἀπολογητοῦ,
Ἀθηναγόρου τοῦ θεορρήμονος. Δεῦτε οὖν θεόφρονες,
τοῦτον ἐπαξίως τιμήσωμεν, ἄσματικοῖς ἄνθεσι καὶ
ἐγκωμίοις, ὡς τῷ Θεῷ δουλεύσαντα, καὶ ἀπάσας τὰς
ἀρετάς, θεοφιλῆ πολιτεία γεωργήσαντα, λέγοντες·
χαίροις, Ἀθηνῶν δένδρον ἀειθαλές, καὶ εὖοισμον

ἄνθος ἐκ ρίζης ἀγαθῆς· χαίροις, Ἀλεξανδρείας δόξα καὶ καύχημα, ἀρωγὸς πενήτων καὶ ἀδικουμένων ὑπέρμαχος· χαίροις, Χριστιανῶν ἔνθεος φωστήρ, ἀνὴρ θεοσεβῆς, καὶ πιστῶν στηριγμὸς καὶ ἐδραΐωμα. Ἄλλ' ὦ θεοειδέστατε Πάτερ, ὡς τῆς Τρισηλίου δόξης τῷ Θρόνῳ παριστάμενος, μὴ παύση θερμῶς ἱκετεύειν, τὸν πανοικτίρμονα Θεόν, ὑπὲρ τῶν αἰεὶ μακαριζόντων σε.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίου

Τίς μὴ μακαρίσει σε, Παναγία Παρθένε; τίς μὴ ἀνυμνήσει σου τὸν ἀλόχευτον τόκον; ὁ γὰρ ἀκρόνως ἐκ Πατρὸς ἐκλάμψας Υἱὸς μονογενῆς, ὁ αὐτὸς ἐκ σοῦ τῆς Ἀγνῆς προῆλθεν, ἀφράστως σαρκωθείς, φύσει Θεὸς ὑπάρχων, καὶ φύσει γενόμενος ἄνθρωπος δι' ἡμᾶς, οὐκ εἰς δυάδα προσώπων τεμνόμενος, ἀλλ' ἐν δυάδι φύσεων, ἀσυγχύτως γνωριζόμενος. Αὐτὸν ἱκέτευε, σεμνὴ Παμμακάριστε, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

*Εἴσοδος. Φῶς ἰλαρόν. Προκείμενον τῆς ἡμέρας.
Ἀναγνώσματα.*

Παροιμιῶν τὸ Ἀνάγνωσμα. (Κεφ. ι'.7)

Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων, καὶ εὐλογία Κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν αὐτοῦ. Μακάριος ἄνθρωπος, ὃς εὔρε σοφίαν, καὶ θνητὸς ὃς οἶδε φρόνησιν. Κρεῖσσον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι, ἢ χρυσίου καὶ ἀργυρίου θησαυροῦς. Τιμιωτέρα δὲ ἐστὶ λίθων πολυτελῶν· πᾶν

δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστίν. Ἐκ γὰρ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη, νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ. Τοιγαροῦν ἀκούσατέ μου, ὧ τέκνα· σεμνὰ γὰρ ἐρῶ, καὶ μακάριος ἄνθρωπος, ὃς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει. Αἱ γὰρ ἔξοδοί μου, ἔξοδοι ζωῆς, καὶ ἐτοιμάζεται θέλησις παρὰ Κυρίου. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ ὑμᾶς, καὶ προίεμαι ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀνθρώπων. Ὅτι ἐγὼ ἡ σοφία κατεσκεύασα βουλήν, καὶ γνῶσιν καὶ ἔννοιαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην. Ἐμὴ βουλή καὶ ἀσφάλεια, ἐμὴ φρόνησις, ἐμὴ δὲ ἰσχύς. Ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὐρήσουσι χάριν. Νοήσατε τοίνυν ἄκακοι πανουργίαν, οἱ δὲ ἀπαίδευτοι ἔνθεσθε καρδίαν. Εἰσακούσατέ μου καὶ πάλιν· σεμνὰ γὰρ ἐρῶ, καὶ ἀνοίγω ἀπὸ χειλέων ὀρθά. Ὅτι ἀλήθειαν μελετήσῃ ὁ λάρυγξ μου, ἐβδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χεῖλη ψευδῶ. Μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου, οὐδὲν ἐν αὐτοῖς σκολιόν, οὐδὲ στραγγαλιῶδες. Πάντα εὐθέα ἐστὶ τοῖς νοοῦσι, καὶ ὀρθὰ τοῖς εὐρίσκουσι γνῶσιν. Διδάσκω γὰρ ὑμῖν ἀληθῆ, ἵνα γένηται ἐν Κυρίῳ ἡ ἐλπίς ὑμῶν, καὶ πλησθήσεσθε πνεύματος.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα. (Κεφ. 1'.32)

Στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν, χεῖλη δὲ ἀνδρῶν ἐπίστανται χάριτας· Στόμα σοφῶν μελετᾷ σοφίαν, δικαιοσύνη δὲ ῥύεται αὐτοὺς ἐκ θανάτου.

Τελευτήσαντος ἀνδρός δικαίου οὐκ ὄλλυται ἐλπίς·

υἱὸς γὰρ δίκαιος γεννᾶται εἰς ζωὴν, καὶ ἐν ἀγαθοῖς αὐτοῦ καρπὸν δικαιοσύνης τρυγῆσει. Φῶς δικαίοις διαπαντός, καὶ παρὰ Κυρίου εὐρήσουσι χάριν καὶ δόξαν. Γλῶσσα σοφῶν καλὰ ἐπίσταται, καὶ ἐν καρδίᾳ αὐτῶν ἀναπαύσεται σοφία. Ἀγαπᾷ Κύριος ὁσίας καρδίας, δεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι ἐν ὁδῷ. Σοφία Κυρίου φωτιεῖ πρόσωπον συνετοῦ· φθάνει γὰρ τοὺς ἐπιθυμοῦντας αὐτήν, πρὸ τοῦ γνωσθῆναι, καὶ εὐχερῶς θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ἀγαπῶντων αὐτήν. Ὁ ὀρθρίσας πρὸς αὐτήν οὐ κοπιᾷσει, καὶ ὁ ἀγρυπνήσας δι' αὐτήν, ταχέως ἀμέριμνος ἔσται. Ὅτι τοὺς ἀξίους αὐτῆς αὐτὴ περιέρχεται ζητοῦσα, καὶ ἐν ταῖς τρίβοις φαντάζεται αὐτοῖς εὐμενῶς. Σοφίας οὐ κατισχύσει ποτὲ κακία. Διὰ ταῦτα καὶ ἐραστὴς ἐγενόμην τοῦ κάλλους αὐτῆς καὶ ἐφίλησα ταύτην, καὶ ἐξεζήτησα ἐκ νεότητός μου, καὶ ἐζήτησα νύμφην ἀγαγέσθαι ἐμαυτῷ. Ὅτι ὁ πάντων Δεσπότης ἠγάπησεν αὐτήν. Μύστης γὰρ ἐστὶ τῆς τοῦ Θεοῦ ἐπιστήμης, καὶ αἰρέτις τῶν ἔργων αὐτοῦ. Οἱ πόνοι αὐτῆς εἰσὶν ἀρεταί· σωφροσύνην δὲ καὶ φρόνησιν αὕτη διδάσκει, δικαιοσύνην καὶ ἀνδρείαν, ὧν χρησιμώτερον οὐδὲν ἐστὶν ἐν βίῳ ἀνθρώποις. Εἰ καὶ πολυπειρίαν ποθεῖ τις, οἶδε τὰ ἀρχαῖα καὶ τὰ μέλλοντα εἰκάζειν, ἐπίσταται στροφὰς λόγων, καὶ λύσεις αἰνιγμάτων, σημεῖα καὶ τέρατα προγινώσκει, καὶ ἐκβάσεις καιρῶν καὶ χρόνων, καὶ πᾶσι σύμβουλος ἐστὶν ἀγαθὴ. Ὅτι ἀθανασία ἐστὶν ἐν αὐτῇ, καὶ εὐκλεία ἐν κοινωνίᾳ λόγῳ αὐτῆς. Διὰ τοῦτο ἐνέτυχον τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐδεήθην αὐτοῦ, καὶ εἶπον ἐξ

ὅλης μου τῆς καρδίας. Θεὲ Πατέρων, καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους, ὁ ποιήσας τὰ πάντα ἐν λόγῳ σου, καὶ τῇ σοφίᾳ σου κατασκευάσας τὸν ἄνθρωπον, ἵνα δεσπόζη τῶν ὑπὸ σοῦ γενομένων κτισμάτων, καὶ διέπη τὸν κόσμον ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ, δός μοι τὴν τῶν σῶν θρόνων πάρεδρον σοφίαν, καὶ μὴ με ἀποδοκιμάσης ἐκ παίδων σου, ὅτι ἐγὼ δοῦλος σός, καὶ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου. Ἐξαπόστειλον αὐτὴν ἐξ ἁγίου κατοικητηρίου σου καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης σου, ἵνα συμπαροῦσά μοι διδάξῃ με, τὸ εὐάρεστόν ἐστι παρὰ σοί. Καὶ ὁδηγήσῃ με ἐν γνώσει, καὶ φυλάξῃ με ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς. Λογισμοὶ γὰρ θνητῶν πάντες δειλοὶ καὶ ἐπισφαλεῖς αἱ ἐπίνοιαι αὐτῶν.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ ἀνάγνωσμα. (Κεφ. ζ'.7)

Δίκαιος, ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι, ἐν ἀναπαύσει ἔσται. Γῆρας γὰρ τίμιον οὐ τὸ πολυχρόνιον, οὐδὲ ἀριθμῶ ἐτῶν μεμέτρηται. Πολιὰ δὲ ἐστι φρόνησις ἀνθρώποις, καὶ ἡλικία γήρως βίος ἀκηλίδωτος. Εὐάρεστος Θεῶ γενόμενος, ἠγαπήθη· καὶ ζῶν μεταξὺ ἁμαρτωλῶν, μετετέθη. Ἠρπάγη, μὴ κακία ἀλλάξῃ σύνεσιν αὐτοῦ, ἢ δόλος ἀπατήσῃ ψυχὴν αὐτοῦ· βασκανία γὰρ φαυλότητος ἀμαυροῖ τὰ καλά, καὶ ῥεμβασμὸς ἐπιθυμίας μεταλλεύει νοῦν ἄκακον. Τελειωθεὶς ἐν ὀλίγῳ, ἐπλήρωσε χρόνους μακροῦς· ἀρεστὴ γὰρ ἦν Κυρίῳ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας. Οἱ δὲ λαοὶ ἰδόντες καὶ μὴ νοήσαντες, μηδὲ θέντες ἐπὶ διανοίᾳ τὸ τοιοῦτον, ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν

τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπῇ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

Λιτή. Ἦχος α'.

Εὐφραινέσθω σήμερον πνευματικῶς, ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, καὶ ἀγαλλομένῳ ποδί, τιμήσωμεν πιστοί, ἐν οἴκῳ Κυρίου, τὴν πανίερρον μνήμην, Ἀθηναγόρου τοῦ τρισμάκαρος. Οὗτος γάρ, ἐν Ἀλεξανδρείας τῆ πόλει, ῥήμασι θείοις καὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, Χριστεπώνυμον λαὸν ὠφέλησε, καὶ ἀδικουμένους ἐλυτρώσατο, ἀπολογίαν δούς νουνεχῶς καὶ εὐσθενῶς, πρὸ τοῦ βήματος κριτῶν καὶ τυράννων, δικαιοσύνης ἀεὶ ἐργαζόμενος. Καὶ νῦν πρεσβεύει ὑπὲρ ἡμῶν, ὡς παρρησίαν ἔχων τῷ Σωτῆρι, ῥυσθῆναι κολάσεως, τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἦχος β'.

Δεῦτε θεόφρονες πάντες, συνελθόντες ἐν ναῷ Θεοῦ, ὑμνήσωμεν μέλεσι μελιρρύτοις, Ἀθηναγόραν τὸν θεόσοφον, ῥήτορα καὶ ἀπολογητὴν, ὁμολογητὴν τε τῆς πίστεως, τῶν Ἀθηναίων τὸ θεόφυτον βλάστημα, δεομένων τὸν βοηθόν, ἀδικουμένων προστάτην καὶ καταφύγιον, πίσει βοῶντες πρὸς αὐτόν· Ἄγιε πρόφθασον, καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς, τῶν δολοπλόκων σκανδάλων, συκοφαντίας καὶ ψεύδους, ἀνάγκης καὶ ἀπειλῆς, τῶν ὀρατῶν ἐχθρῶν καὶ δαιμόνων, ταῖς πρὸς Χριστὸν ἱκεσίαις σου.

Ἦχος γ'.

Ἄγιε Πάτερ, σοφὲ ἀπολογητὰ, καὶ ὁμολογητὰ Χριστοῦ, Ἀθηναγόρα παναοίδιμε, μὴ ἐλλίπης Χριστὸν

ἐκδυσωπεῖν, τοῦ ἐλεῆσαι καὶ σῶσαι, τὰς ψυχὰς τῶν πιστῶς ὑμνούντων, τὴν ἀεισέβαστον μνήμην σου.

Ἦχος δ'.

Τὸν πολυκύμαντον βίον, ὁσιότητι διαπλεύσας Πάτερ, καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ ἀρετὰς γεωργήσας, ὥρμισας ἐξ Ἀθηνῶν, τῆς ἐκβλαστησάσης καὶ ἐκθρεωάσης σε γαίης, εἰς πόλιν λαμπρὰν τῆς Ἀλεξανδρείας θεόσοφε. Ἐνταῦθα δ' ἔπηξας διδασκαλίας παιδευτήριον, καὶ τὴν νεότητα κατηύθυνας, πρὸς θεογνωσίαν καὶ θεοσέβειαν, Χριστιανοὺς δεομένους εὐεργετήσας, λόγοις καὶ πράξεσι. Καὶ Θεῶ, ἽΩ ἐπόθησας ἀνέδραμες, ἀπολογητὰ καὶ Ὁμολογητὰ, Ἀθηναγόρα αἰίδιμε· διό, οἱ τιμῶντες ἐκ πόθου, τὴν θείαν μνήμην σου, παρακαλοῦμεν σε θερμῶς ἐκβοῶντες· πρέσβευε, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Δόξα. Ἦχος πλ. β'.

Σήμερον, παντάνακτος ἡ χάρις ἅπαντας, ναοῖς συνήθροισε, πιστῶς τιμήσασθαι, τὸν σοφὸν καὶ ῥήτορα, Ἀθηναγοραν ἐν μελίσμασιν, ὡς πρεσβεύοντα γεένης, τοῦ πυρὸς ἡμᾶς ῥυσθῆναι.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίου

Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτὴς μου Πάναγνε, Χριστὸς ὁ Κύριος, ἐκ τῆς σῆς νηδύος προελθὼν, ἐμὲ ἐνδυσάμενος, τῆς πρῶην κατάρτας, τὸν Ἀδὰμ ἠλευθέρωσε· διό σοι Πάναγνε, ὡς τοῦ Θεοῦ Μητρί τε καὶ Παρθένῳ ἀληθῶς, βοῶμεν ἀσιγήτως, τὸ Χαῖρε τοῦ Ἀγγέλου. Χαῖρε Δέσποινα, προστασία καὶ σκέπη, καὶ σωτηρία τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Εἰς τὸν Στίχον.

Ἦχος πλ. α'. Χαίροις ἀσκητικῶν ἀληθῶς.

Χαίροις, θεοειδέστατος νοῦς, καρδία ζέουσα καὶ στόμα θεόσοφον, ψυχὴ Θεὸν ἀγαπῶσα, θεοσεβείας ἀνὴρ, τῆς δικαιοσύνης γλῶσσα ἔνθεος, ἀπίστων ὁ ἔλεγχος, καὶ ἀδίκων ὁ πέλεκυς, τῶν Ἀθηναίων, τὸ θεόβλαστον φύτευμα, τῶν κατατρεγμένων καταφύγιον· πάντων ἐν περιστάσεσι, φρουρὸς ἀπροσμάχητος, καὶ ταχυνὸς ἀντιλήπτωρ, Ἀθηναγόρα σὺ δέδειξαι· διὸ τοὺς ἐν πίστει, τὴν σὴν μνήμην ἐκτελοῦντας, σῶσον πρεσβείαις σου.

Στ.: Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ. Τοῖς Ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῆ Αὐτοῦ, ἐθαυμάστωσεν ὁ Κύριος.

Ἄνθος, τὸ ἀποπνέον ὀσμὴν, εὐωδεστάτην ταῖς γλυκείαις προσρήσεσιν, ἐν πόλει Ἀλεξανδρείας, ὑποστηρίζων πτωχοὺς, πάσχοντας ἀδίκως, πρὸ τοῦ βήματος, ἐδείχθης μακάριε, θείοις ῥήμασιν ἔργοις σου, διασαφίζων, πρὸς δικαίαν ἀπόφασιν, τὰ φθεγόμενα, ἐκ τοῦ ἔρκους ὀδόντων σου, ἔνθεα ἀκατάληπτα, καὶ ἔννομα λόγια, ἀπολογία ἐκφέρων, πνευματικὴν καὶ ὠφέλιμον, θεόπνευστε Πάτερ, καὶ σοφὴ Ἀθηναγόρα, τῶν προσκαλούντων σε.

Στ.: Τίμιος ἐναντίον Κυρίου, ὁ θάνατος τοῦ Ὁσίου Αὐτοῦ.

Ὅτε, ἐπὶ τῆς γῆς ὁ Κριτής, τοῦ κρῖναι ἅπαντας δικαίως ἐλεύσεται, ἀπροσωπολήπτως ἔχων, τὰ πεπραγμένα βροτῶν, τὰ κρυπτὰ καὶ δῆλα κακουργήματα, μεγάλα τ' ἀσήμαντα, ἐκουσίως ἢ

ἄκοντες, πράξαντες ταῦτα, καὶ οὐδεις ὁ συνήγορος, τότε πάρεσο, μνημονεῦσαι πρὸ βήματος· οὐ γὰρ ἀπολογήσασθαι, ραδίως δυνάμεθα, ὅτι κατάκριτοι ὄντες, τυχεῖν δ' ἐλέους ἐλπίζομεν, τῇ σῆ μεσιτεία, ὡς λαοῦ Ἀθηναγόρα, μάκαρ ὑπέρμαχος.

Δόξα. Ἦχος πλ. δ'.

Δεῦτε πιστοί, Ἀθηναγόραν τὸν πανένδοξον ἀνυμνήσωμεν, ᾠδαῖς ἱεραῖς, τὸν σοφὸν καὶ ῥήτορα, ἀνθὸν Ἀθηναίων, μυρίπνοον ὁσμὴν, ἀληθείας ἀποπνεύοντα, καὶ πλάνην δαίμονος, τῇ πνευματικῇ βιοτῇ μυκτηρίσαντα, σέβειν λέγοντα, μετ' εὐλαβεῖς, οὐ θεοῖς μύθων, ἀλλ' Ἕνα παντοδύναμον· Ἄγιον καὶ Θεόν, τὸν τῷ λόγῳ, τὸ σύμπαν κτίσαντα καλῶς, καὶ προνοία θαυμαστῇ ἰθύνοντα· Ὄν ἀδίκως σαρκί, κακοὶ Ἰουδαῖοι ἐσταύρωσαν, ἐκουσίως χεῖράς του, ἐφαπλώσαντα ἐν Ξύλῳ· τρόμῳ Ὄν ἀπέλυσεν, ἀναστάντα ὁ ἄδης, ἐκ νεκρῶν βροτοὺς δ' ἐλευθέρωσαντα, καὶ πρὸς ζωὴν ἀθανατίσαντα· Αὐτῷ οὖν, νῦν πιστεύομεν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίου

Ἀνύμφευτε Παρθένε, ἡ τὸν Θεὸν ἀφράστως συλλαβοῦσα σαρκί, Μήτηρ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, σῶν οἰκετῶν παρακλήσεις δέχου Πανάμωμε, ἡ πᾶσι χορηγοῦσα καθαρισμόν τῶν παισμάτων, νῦν τὰς ἡμῶν ἰκεσίας προσδεχομένη, δυσώπει σωθῆναι πάντας ἡμᾶς.

Νῦν ἀπολύεις. Τρισάγιου.

Ἀπολυτίκιον. Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τῶν ῥητόρων ἀκρότης φιλοσόφων ὁ ἔξαρχος,
ἀπολογητῆς ἀνεδείχθης, θείοις ἔργοις καὶ ῥήμασι,
πτωχοὺς ὑπερασπίσας πρὸ κριτῶν, σοφὴ Ἀθηναγόρα
νουνεχῶς, καὶ ἀδικουμένους πίσει τῇ πρὸς Θεὸν
ῥυσάμενος τοὺς μέλποντας· δόξα τῷ σὲ δοξάσαντι
Χριστῷ, δόξα τῷ σὲ ἀγιάσαντι, δόξα τῷ καταστήσαντι
ἡμῖν πρέσβυν σε ἔνθερμον.

Δόξα. Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θεῖον βλάστημα, τῶν Ἀθηναίων, πλάνην ἔφλεξας,
θεογνωσία, τὰς ἀρετὰς τῷ φωτὶ ἐργασάμενος· καὶ
θεωρία πρὸς ἔργων ἐπίβασιν, Ἀλεξανδρείας λαὸν
κατεπύρσευσας, μάκαρ ἔνδοξε, Ἀθηναγόρα θεόσοφε,
Χριστὸν εὐμενῶς ἰκέτευε, ἡμᾶς ὦρα φρικτῆ, γεένης
ῥύσασθαι.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίου

Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν τὴν σωτηρίαν τοῦ γένους ἡμῶν,
ἀνυμνοῦμεν Θεοτόκε Παρθένε· ἐν τῇ σαρκὶ γὰρ τῇ ἐκ
σοῦ προσληφθεῖση, ὁ Υἱὸς σου καὶ Θεὸς ἡμῶν τὸ διὰ
Σταυροῦ καταδεξάμενος πάθος, ἐλυτρώσατο ἡμᾶς, ἐκ
φθορᾶς ὡς φιλάνθρωπος.

Ἀπόλυσις.

ΟΡΘΡΟΣ

Μετὰ τὴν α' Στιχολογίαν,

Κάθισμα. Ἦχος α'. Τὸν τάφον Σου Σωτήρ.

Ἐβλάστησας λαμπρᾶ, Ἀθηναίων τῇ γαίῃ, ἐτρέφη ἐν
αὐτῇ, ἀρετῶν γεωργία, παιδεία τὴν θύραθεν, καὶ σοφία

τοῦ κτίσαντος, κόσμον ἅπαντα, Ἀλεξανδρείας δὲ πόλει, οἶκον ἔπηξας, διδασκαλίας ᾧ Πάτερ, ψυχῶν φροντιστήριον.

Δόξα.

Ἐν ῥήτορσι δεινός, ἀνεδείχθης τρισμάκαρ, καὶ κόσμου τὴν κενὴν, κατεπάτησας πλάνην, φυγὼν τὰ κατείδωλα, καὶ ψευδῆ γλυπτὰ ξόανα, ᾧ φιλόσοφε, Ἀθηναγόρα προνοίας, θεῖον ὄργανον, ὡς νουνεχῆς καὶ θεόφρων, ἀνὴρ θεοτίμητος.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίου.

Ἐξάρπασον ἡμᾶς, ἐκ παγίδων βελίαρ, Παρθένε Μαριάμ, ἢ κυήσασα Λόγον, Θεοῦ τὸν παντέλειον, τῇ γαστρὶ Σου καὶ τέτοκας, Τοῦτον ἄκραντε, εἰς σωτηρίαν ἀνθρώπων, Ὄν δοξάζομεν, οἱ γηγενεῖς μετ' Ἀγγέλων, καὶ Σὲ μεγαλύνομεν.

Μετὰ τὴν β' Στιχολογίαν,

Κάθισμα. Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Πρεσβείαν συνέγραψας περὶ τῶν Χριστιανῶν, βιβλίον θεόπνευστον καὶ τῶν εἰδωλολατρῶν, ἀντέκρουσας λόγια, πίστιν ὁμολογήσας, πρὸς Θεὸν Βασιλέα, δῆμον δ' ἐλύτρωσω, καταδίκης ἀδίκου· διὸ σὲ νῦν τιμῶμεν πιστῶς, ὕμνοις θεόσοφε.

Δόξα.

Ὡς Παῦλος τῆς χάριτος καταυγασθεὶς τῷ φωτὶ, ἀπάτην ἀπέσεισας, εἰδώλων ὡς μιανάν, καὶ πίστιν ἐκήρυξας, πᾶσι τοῦ ἀναστάντος, ἐκ νεκρῶν

Ναζωραίου, θεῖε Ἀθηναγόρα, φιλοσόφων τὸ κῦδος,
σφραγίσας ἡθῶν βιοτήν, σῆ τελειότητι.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίου.

Τὴν μόνην ἀκήρατον καὶ Θεοτόκον ἀγνήν, Μητέρα
πανάχραντον τοῦ Ποιητοῦ καὶ Θεοῦ, ἀξίως
ὑμνήσωμεν, ὕμνοις θεοτερπέσι, καὶ ᾠδαῖς
γλυκυτάτοις, καῖρε ταύτη βοῶντες· ἀειπάρθενε Κόρη,
καῖρε ἡ δυσωποῦσα Υἱόν, σῶσαι τὸ πλάσμα Σου.

Μετὰ τὸν Πολυέλεου,

Κάθισμα. Ἦχος δ'. Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Δεῦτε ἴδωμεν πιστοί, πῶς κριτηρίῳ εὐπρεπῶς,
ὑπερμαχεῖ ῥητορικῶς, Ἀθηναγόρας σοφιστής, διὰ τὴν
πίστιν Χριστιανῶν ῥήμασι θείοις, οὐ μόνον τοῖς λόγοις
ἀλλὰ καὶ βίῳ ὀρθῶ, τὸ εὖ ποιεῖν πενήτοις, πρὸς
ὑπεράσπισιν· ὅθεν τούτῳ καίροις εἶπωμεν, καὶ
μνήμην του, νῦν τιμήσωμεν ὕμνοις, ὅτι πρεσβεύει
Χριστῷ Σωτῆρι, ἡμῶν ψυχὰς ἐλεηθῆναι.

Δόξα. Καὶ νῦν. Θεοτοκίου.

Πρόσδεξαι ἡμῶν ἀγνή, τὴν δέησιν τὴν πενιχράν, ὅτι
γινώσκομεν θερμὴν, καὶ εὐσυμπάθητον βροτοῖς, Σὴν
ἱκεσίαν πρὸς τὸν Υἱὸν καὶ ἄρωγὴν Σου· ἄκουσον
αἰτήσεις καὶ καρδιῶν προσευχάς, ἀνάγκας τε καὶ
θλίψεις, τῶν προσκαλούντων Σε· τάχει οὖν αὐτὰς
ἐκπλήρωσον, ᾧ Δέσποινα καὶ ἰλέωσαι Λόγον, ἐκ Σοῦ
τεχθέντα, τῶν ὀφλημάτων, δοῦναι ἡμῖν, ἄφρῃσιν θείαν.

Εἶτα, οἱ Ἀναβαθμοί· τὸ α' Ἀντίφωνον τοῦ δ' ἤχου.

Προκείμενον: *Θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς Ἁγίοις
Αὐτοῦ. Τοῖς Ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῆ Αὐτοῦ, ἐθαυμάστωσεν ὁ
Κύριος.*

Στ.: *Τίμιος ἐναντίον Κυρίου, ὁ θάνατος τοῦ Ὁσίου
Αὐτοῦ.*

Εὐαγγέλιον Ὁσιακόν.

Ὁ Ν' ψαλμός.

Δόξα: *Ταῖς τοῦ Διδασκάλου...*

Καὶ νῦν: *Ταῖς τῆς Θεοτόκου...*

Ἰδιόμελον. Ἦχος πλ. β'. Στ.: *Ἐλέησόν με ὁ Θεός...*

Σήμερον ἡμέρα εὐφρόσυνος, τοῖς πέρασιν
ἐπέλαμψεν, ἡ τοῦ Ἀθηναγόρου θεία μνήμη· δεῦτε οὖν
φιλέορτοι, ἐγκωμιάσωμεν τὸν εὐκλεῆ ἀπολογητὴν, καὶ
ὁμολογητὴν τῆς πίστεως Χριστοῦ, ψαλμοῖς ἐνθέοις
λέγοντες· χαίροις, βλαστὲ τῶν Ἀθηνῶν, Ἀλεξανδρέων
δόξα, Χριστιανῶν ἀντιλήπτορ, Πάτερ θεόσοφε· διό,
τοῖς πόθῳ σὲ τιμῶσι μνημόνευε, ὡς παρρησίαν ἔχων
Θεῷ, καλὴν ἔσεσθαι ἀπολογία, ἐν ᾧρα τῆς κρίσεως.

Εἶτα, οἱ Κανόνες· τῆς Θεοτόκου, καὶ τοῦ Ἁγίου, οὗ ἡ
ἀκροστιχίς: *Ἄσμα Ἀθηναγόρου ἀπολογητοῦ, Γεωργίου.*

Ῥδὴ α'. Ἦχος δ'. Ἀνοίξω τὸ στόμα μου.

Αἰνέσαι τὸν ἔνδοξον, Ἀθηναγόραν πειράσομαι,
Τριάς παντοδύναμε, ἀλλ' οὐκ ἰσχύω δοκῶ, δίχα σῆς
λαμπρᾶς, φωτειδοῦς ἀκτῖνος· διό με ἐνίσχυσον, καὶ
φωταγωγήσον.

Σοφίας ὁ πρῦτανης, σὺ ἀληθῶς ἀναδέδειξαι,
ρήτόρων ὁ ἔξαρχος, Ἀθηναγόρα σεπτέ, Ἀθηναίων γῆς,
τὸ καρποφόρον κλήμα, παιδείας τὸν εὖχημον, βότρυν
ἐκτρέφοντα.

Μερόπων τὸ ἄθροισμα, ναοῖς Κυρίου εἰσέρχεται, τὴν
πάντιμον μνήμην σου, τιμῆσαι ἀσματικῶς, καὶ
ἐόρτιον, χορείαν συγκροτῆσαι, τὰ γέρα κομίζόν σοι,
Πάτερ μακάριε.

Θεοτοκίου.

Ἄγνη ἀειπάρθενε, ἐμὴν καρδίαν κατάρδευσον, τῇ
δρόσῳ χαρίτων Σου, ὅπως Σοὶ ἄσω πιστῶς, τὴν
κυήσασαν, καὶ τέξασαν ἀφθόρως, Θεοῦ Λόγον
ἄναρχον, καὶ προαιώνιον.

Ψδὴ γ'. Τοὺς Σοὺς ὕμνολόγους.

Ἀρχὰς ἀρετῶν κατεμυήθης, ἐκ ρίζης καλῆς καὶ
εὐγενοῦς, καὶ σπόρον ἐγεώργησας, τῆς πίστεως
θεόσοφε, ἐν ἀγαθῇ καρδίᾳ σου, Ἀθηναγόρα καὶ
ηὔξησας.

Θεὸν ἀναστάντα ἐκ τοῦ Τάφου, ἐκήρυξας ἔνδοξε
λαοῖς, καὶ τούτοις διεσάφησας, τῆς ἀληθείας
δόγματα, εὐσεβοφρόνως ζῆν Χριστῷ, τῷ τοὺς νεκροὺς
ἐξεγείραντι.

Ἦθροίσθη νεότητος τὸ πλῆθος, μαθεῖν παρὰ σοῦ
καλῶς σοφέ, φιλοσοφίαν ἔνθεον, καὶ ῥητορίαν
πάγκαλον, παιδείαν τε τὴν θύραθεν, ὡς ἀρετῶν ὄν
διδάσκαλος.

Θεοτοκίου.

Ναὸν θεοκόσμητον Παρθένε, λυχνία καὶ τράπεζαν σκηνήν, πύλην κλίμακα ῥάβδον τε, ἐξ ἧς τὸ ἄνθος ἦνθησε, Χριστὸς Σὲ προκατήγγειλε, τῶν Προφητῶν χορὸς ἔνθεος.

Κάθισμα. Ἦχος πλ. δ'. Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Ἀθηναίων ἐκβλάστημα εὐγενές, κῦδος Ἀλεξανδρέων τὸ εὐκλεές, ὑμνήσωμεν ἄσμασι, φιλεόρτων ὁ ὄμιλος, ἐν ναοῖς Κυρίου, προθύμως σπουδάζοντες, Ἀθηναγόρου μνήμην, σεπτὴν ἐορτάζοντες· χαίροις ἐκβοῶντες, συμπαθῆ δεομένων, ῥητόρων ὁ ἄριστος, ἀκραιφνὲς παιδευτήριον, ἀρετῶν τε γεώργιον, προστάτα καὶ φρουρὲ εὐσεβῶν, ὧν ἐνθέοις λόγοις εὐηργέτησας, Χριστεπώνυμον πλήθος, θανάτου ῥυσάμενος.

Δόξα. Ἦχος γ'. Τὴν ὠραιότητα.

Εὐρυμαθέστατον, καὶ ἰσαπόστολον, ἄνδρα τιμήσωμεν, τὴν νῦν θεόφρονες, Ἀθηναγόραν τὸν σοφόν, τῆς γῆς Ἀθηναίων ἄνθος· ῥήτορα φιλόσοφον, παιδευτὴν ἀγαθόδωρον, ὁμολογητὴν Χριστοῦ, τῆς λαμπρᾶς Ἀναστάσεως, λαοῦ Ἀλεξανδρείας τὸ εὖχος, χαίροις βοῶντες θεῖε Πάτερ.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίου.

Θεοῦ ἀπόρρητον, βουλήν ὡς ἠγγειλε, Σὲ παναμώμητε, ὁ Ἀρχιστράτηγος, σεμνοπρεπῶς ἔφης αὐτῷ· ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου· ὡσπερ εἶπας γένοιτο, ὑπακούω τῷ Πλάσῃ μου, ἅμα δὲ ἐσκήνωσε, Σῆ γαστρι

ὁ ὑπέρθεος, Ἀδὰμ γένος φθορᾶς, ἵνα σώσῃ· ὄθεν,
ὕμνοῦμέν Σε Παρθένε.

Ῥδὴ δ'. Ὁ καθήμενος ἐν δόξῃ.

Ἀθηναίων θεῖον ἄνθος εὐωδῖαν μυρίπνοον, πνέον
ἀνεδείχθης μάκαρ, θεηγόροις σου ῥήμασι, καὶ
ἐναρέτοις σου ἔργοις ἐκλαμπρότατε, ἄνερ ἔνδοξε,
Ἀθηναγόρα πανεύφημε.

Γεωργήσας τῇ ψυχῇ σου, ἐμμελῶς σπόρον ἅγιον,
πίστεως Σωτῆρος, πλάνην τῶν εἰδώλων κατέλιπες, τῇ
φωταυγία ὡς Παῦλος εἰσδεξάμενος, καὶ ἀνάστασιν
νεκρῶν, βροτοῖς διειτράνωσας.

Ὅδηγός πεπλανημένων ἀσφαλῆς ἐκρημάτισας, ἐν
διδασκαλίαις, καὶ τῇ ἀγαθῇ πολιτείᾳ σου,
θεοειδέστατε Πάτερ, νοῦν δ' ἐφώτισας, χεῖλη
κράζοντα· δόξα Θεῷ τῇ δυνάμει Σου.

Θεοτοκίου.

Ῥυπαρὰν καρδίαν ἔχων, ἐξ ἰοῦ πλάνου δράκοντος,
πλείσταις ἁμαρτίαις, γέμουσαν φθορᾶ δ'
ὀλισθαίνουσα, τῶν παθημάτων πρὸς φλόγα τῆς
κολάσεως, ἀνακράζω Σοι· ῥῦσαι καὶ σῶσόν με
Δέσποινα.

Ῥδὴ ε'. Ἐξέστη τὰ σύμπαντα.

Ὅθνεϊαν ἀλλοίωσιν, ἐν τῇ ψυχῇ σου Ἄγιε, τῷ φωτὶ
Θεότητος ἐδέξω, ὑπερασπίζων, διδασκαλεῖον φρενῶν,
καρδίας τ' ἐν πόλει τῇ λαμπρᾷ, θρόνου Μάρκου
ἵδρυσας, καταρδεύων σοῖς ῥήμασιν.

Ἐπιήρξας ἐν ῥήτορσιν, Ἀθηναγόρα ἄριστος,
πρῦτανης ἐν βήματι δικαίως, ὑπερασπίζων, ἀπολογία
ὀρθῆ, ἐτάσεως τοὺς Χριστιανούς, νίκην δίδων
ἐννομον, καὶ ἀθέσμων ἐπίρρωσιν.

Ἀφθόνως μετέδωκας, τὴν γνῶσιν σου νεότητι, ἧ
σοφὲ ἐνθέως ἠγωνίσω, καταυγασθῆναι τῶν ἀρετῶν τῷ
φωτί, παιδεῖαν τὴν θύραθεν δ' αὐτῆ, θεηγόροις λόγοις
σου, ἐρμηνεύων πανάριστα.

Θεοτοκίου.

Παρθένε πανάμωμε, Σὺ Προφητῶν ἐκπλήρωσις,
τύπων αἰνιγμάτων καὶ συμβόλων, τῶν Ἀσωμάτων, ἡ
ἠδυτάτη ῥοδή, ἐδείχθης ὡς οὕσα ἀληθῶς, θεῖον
ἐνδιαίτημα, τῆς τοῦ Λόγου σαρκώσεως.

Ῥοδὴ σ'. Τὴν θεῖαν ταύτην.

Ἰοσμὴν, τῶν λόγων σου ἐνδοξε, ἀπέσμιξας Χριστῷ
θεῖα χάριτι, καὶ κατεμύρισας, ἅπαν Χριστώνυμον
πλήρωμα, Ἀλεξανδρείας πόλει, πρὸς ὕψος ἄρρητον.

Λαός, ἀκούειν σου ἔδραμεν, ἐν βήματι σοφὲ
παριστάμενος, πρὸς δίκην ἐνθεσμον, λύων τῆς
πλάνης μυθεύματα, ἐλευθερῶν δικαίους, ἀδίκου
κρίσεως.

Ὁ θεῖος, ὕμνοις τιμάσθω γε, σοφὸς Ἀθηναγόρας ὡς
πρόμαχος, λαοῦ θεόφρονος, ῥήτωρ δικαίους
ῥυσάμενος, ἐκ καταδίκης ἄνδρας, νῦν πρέσβυς δ'
ἐνθερμος.

Θεοτοκίου.

Γλυκείαν, δρόσον σταλάξατε, τὰ ὄρη καὶ βουνοὶ
θείας χάριτος, τὴν ἀειπάρθενον, ἄδοντες θείοις
μελίσμασιν, ὡς τοῦ Θεοῦ Μητέρα, ἀνθρώπων σῶτειρα.

Κουτάκιον. Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Τὸν σοφὸν καὶ ῥήτορα, Ἀθηναγόραν, οἱ πιστοὶ
τιμῆσωμεν, Χριστοῦ τὸν Ὁμολογητὴν, ἀδικουμένων
ὑπέρμαχον, καταυγασθέντα, φωτὶ τῆς Θεότητος.

Ὁ Οἶκος.

Πνευματικῇ μέθῃ πεπληρωμένοι ὧ θεόφρονες,
σπουδάσωμεν ὑμνήσαι, Ἀθηναγόραν τὸν πανεύφημον
ῥήτορα, τῶν Ἀθηναίων γόνον, καὶ Ἀλεξανδρέων κλέος,
ἐγκωμίοις ἄσμασιν, ὡς ὁμολογητὴν πίστεως Χριστοῦ,
καὶ ἀπολογητὴν τῶν κατατρεγμένων καὶ ἀδικουμένων
Χριστιανῶν, ὅτε ἡ φοβερὰ μανία τῶν ἀθέων τυράννων,
ὡς καταιγὶς θαλάσσης ἀδιαπτῶτως ἔτυπτες τοὺς
θεοσεβεῖς ἄνθρωπους, ἵνα τρόμφῃ δειλιάσωσι, καὶ
εἴδωλα προσκυνήσωσι· χαίροις, ὧ σοφὲ Πάτερ, ὁ
κήρυξ τῆς τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως,
ὁ πῆξας εὐαγὲς διδασκαλεῖον θεογνωσίας καὶ ἀρετῶν,
θύραθεν παιδείας φροντιστήριον, πρὸς ἀνόρθωσιν
ἡθῶν τελειότητος τῆς νεότητος, ἵνα καταυγασθῶσιν, ὡς
σύ, καὶ οἱ τούτῳ ἐντροφῶντες, φωτὶ τῆς Θεότητος.

Συναξάριον.

*Τῇ ΚΔ' τοῦ αὐτοῦ Μηνός, Μνήμη τοῦ Ἁγίου
Ἀθηναγόρου τοῦ Ἀθηναίου τοῦ ἀπολογητοῦ*

*Ὁ τὰ ἄνω θρώσκων, ἀνὴρ θεῖος,
τὰ ἄνω οἰκεῖ, λαβὼν τῆς δόξης στέφος.
Τετράδι καὶ εἰκάδι, Ἀθηναγόρας ἤκευ πόλῳ.*

Ῥδὴ ζ'. Οὐκ ἐλάτρευσαν.

Ἡδυλάλητα τὰ σὰ σοφὲ βιώματα καὶ κατορθώματα,
ὑπὲρ ἡλίου λαμπρά, χθονὶ τοῦ ἰοστεφοῦς, ἐνδόξου
ἄστεως, θεοτίμητε, Ἀθηναγόρα πάνσεπτε, δεομένων ὁ
προστάτης.

Τίς ἰσχύσειεν ἀξίως διηγῆσασθαι καὶ
ἐρμηνεύσασθαι, τῆς γνώσεως ὑψηλόν; ὁ ἔσχες
μακάριε, καὶ ἐγεώργησας, ὑπερύμνητον, καὶ
ἀναστάντα Κύριον, ἀνυμνῶν Ἀθηναγόρα.

Ὅλως ἔνθεος ὑπάρχων διεκήρυξας Χριστοῦ
Ἀνάστασιν, ἐλευθερῶν ἐκ παθῶν, δουλείας τὸν
ἄνθρωπον, πρὸς δόξαν ἄρρητον, αἰωνίζουσαν,
Ἀθηναγόρα πάνσοφε, τὸν λαὸν πιστῶς φωτίσας.

Θεοτοκίου.

Ἐπὲρ ἔννοιαν ἐστὶ τὸ Σὸν μυστήριον ὅπερ
εἰργάσατο, γαστρί Σου Κόρη, Τριάς Πατὴρ πέμψας
Ἄγγελον, εὐαγγελίσασθαι, Λόγου σάρκωσιν, τῇ
ἐπελεύσει Πνεύματος, διὰ τοῦτο Σὲ ὑμνοῦμεν.

Ῥδὴ η'. Παῖδας εὐαγεῖς.

Γένος τῶν μερόπων εὐφημεῖ σε, θεόφρον
Ἀθηναγόρα πανσεβάσμιε, γλυκυτάτοις φθέγμασιν,
ὕμνοις καὶ μελίσμασι, καὶ τὴν λαμπρὰν σου

κοίμησιν, τιμᾶ κομιζόν σου, τὰ ἄσματα, ὡς γέρα τῷ
θέρει, χάριτος δὲ δῶρα, εὐγνωμοσύνης ἄνθη.

Ἔγραψε σοφὲ τιλοφοροῦσαν, «πρεσβειάν περὶ τῶν
Χριστιανῶν», βίβλον σου θεηγόροις ῥήμασι, πρὸς
λαοῖς παντάπασιν, ὑπερασπίζων ἄριστα, καὶ
ἐκλυτρούμενος, πρὸ βήματος κριτῶν καταδίκους, ἐν
Ἀλεξανδρείας, ἠγλαϊσμένη πόλει.

Ἦρα τῆς Δευτέρας Παρουσίας, ἡμέρας
Δικαιοκρίτου ῥῦσαι ἅπαντας, τῆς φρικτῆς ἐτάσεως, καὶ
πυρὸς κολάσεως, συνηγορῶν πρεσβεία σου, ὡς
λόγους ἔκπαλαι, ἐδίδως σοφῆς ἀπολογίας, ὧ
Ἀθηναγόρα, πρὸς ἄφεσιν παισμάτων.

Θεοτοκίου.

Ῥῶσιν καὶ ψυχῆς ἐλευθερίαν, πρὸς Τόκον Σου
παναμώμητε τὸν ἅγιον, βράβευσον τοῖς ψάλλουσι, Σὲ
καὶ μακαρίζουσι, τὸ θαυμαστόν Σου ὄνομα, καὶ
ὑπερύμνητον, ὃ φρίττουσι, σατᾶν λεγεῶνες, καὶ
ἀνθρώπων πλήθη, ἀξίως μεγαλύνει.

Ῥδὴ θ'. Ἄπας γηγενῆς.

*Ἄγγελοι, καὶ ἄνθρωποι ἀνυμνοῦσιν, ἐν ὕμνοις τὸν
φιλόσοφον, Ἀθηναγόραν τὸν θεῖου, αὐτοῦ τὴν μνήμην
τελοῦντες.*

*Δράμετε, φιλέορτοι θεῖω οἴκῳ, Κυρίου
παντοκράτορος, καὶ δότε δόξαν τῷ Κτίστη, καὶ τιμὴν
Ἀθηναγόρῃ.*

Γάννυται ἐν σοί, κλεινὴ πόλις ἔνδοξος, ἡ
ἐκβλαστήσασα, σὲ θεομακάριστε, Ἀθηναγόρα ῥήτορ

θεόπνευστε, καὶ οἰκουμένης πέρασι, Χριστοῦ Ὁρθόδοξος, Ἐκκλησία, ἄγει τὸ μνημόσυνον, ἑορτῆς σου πανδήμου μελίσμασιν.

Ἄνθρωποι, ὑμνήσατε θεαρέστως, Χριστοῦ πάνσοφου ῥήτορα, Ἀθηναγόραν τὸν μέγαν, καταδίκων θεῖου ῥύστην.

Χαίρουσι, τὴν εὔσημον νῦν ἡμέραν, Ἀθῆναι αἱ βλαστήσασαι, Ἀθηναγόραν τὸν βότρυ, τῆς Ἀλεξανδρείας οἴνου.

Ἵσθι βοηθός, ἡμῶν νῦν ἀοίδιμε, πρὸς θεῖαν παιδευσιν, ὡς εἰς Ἀλεξάνδρειαν, σοφίσας νέων, πλῆθος ἀμέτρητον, διδασκαλίας ἄριστα, καὶ δὸς μιμήσασθαι, ἀγωγὴν σου, ἄθλους καὶ ἐνάρετον, πολιτείαν ᾧ Πάτερ μακάριε.

Δόξα Σοι, Θεότης ἡ τρισαγία, Πάτερ Υἱὲ σὺν Πνεύματι, προσκυνουμένη ἐν πίστει, λόγῳ κτίσασα τὸν κόσμον.

Οἴκοις οὐρανῶν, οἴκεῖ νῦν τὸ πνεῦμά σου, συναυλιζόμενον, Ἀγγέλοις Ἁγίοις τε, καθικετεῦον, Θεὸν τὸν ὑψιστον· διὸ τοὺς ὕμνους μέλποντας, σοφὴ τὴν μνήμην σου, συμφορῶν τε, ῥῦσαι καὶ κακώσεων, μιμνησκόμενος ᾧρα τῆς κρίσεως.

Θεοτοκίου.

Ἄκραντε, θεοχαρίτωτε Κόρη, Μαρία Σὺ εἶ Δέσποινα, ὁ γλυκασμὸς τῶν Ἀγγέλων, καὶ πιστῶν ἐλπίς καὶ σκέπη.

Ἵμνους καὶ ᾠδὰς, ἐξύφανον Δέσποινα, πρὸς Σὲ τοὺς πρέποντας, Πνευματεμορούμενος, ὁμολογῶν Σου τὸ ἀειπάρθενον, ὅτι Θεὸν ἐκύησας, καὶ

ἐγαλούχησας, ὡσπερ βρέφος· ὅθεν Μητροπάρθενε, τῷ
Σῶ γάλακτι χάριτος θρέψον μοι.

Ἐξαποστειλάριον. Ἦχος γ'. Ὁ οὐρανὸν τοῖς ἄστροις.

Τῶν Ἀθηνῶν τὸ ἄνθος, Ἀλεξανδρείας τὸν καρπὸν,
τὸν πρῦτανιν τῆς παιδείας, τὸν ῥήτορα καὶ σοφιστὴν,
Ἀθηναγόραν τὸν θεῖον, πιστοὶ τιμήσωμεν ὕμνοις.

Θεοτοκίου.

Ἦ Μαριὰμ Παρθένε, Ἀθηναγόρου ταῖς λιταῖς, καὶ
Ἀθληφόρου Χριστίνης, ἀεὶ δυσώπει Σὸν Υἱόν, δοῦναι
παισιμάτων τὴν λύσιν, τῶν Σὲ πιστῶς ἀνυμνούντων.

Αἶνοι. Ἦχος α'. Τῶν οὐρανίων Ταγμάτων.

Ὡσπερ Ταρσεῖ οὐρανόθεν φέγγος ἐπέλαμψε,
Χριστοῦ θεογνωσίας, οὕτω σοὶ θεηγόρε, σεπτὲ
Ἀθηναγόρα νοῖ ψυχῆ, καὶ καρδίᾳ κατηύγασε, τῆς
εὐσεβείας τὸ Φῶς τὸ Τριαδικόν, ἀπώσαμενος τὰ
εἴδωλα.

Ἡ Ἀλεξάνδρεια χαίρει ἐν σοὶ μακάριε, σοφὲ
Ἀθηναγόρα, ὅτι ἔπηξας ταύτη, τῆς θύραθεν παιδείας
καὶ ἀρετῆς, τῆς ψυχῆς ἐργαστήριον, διδασκαλεῖον
ἰθῦνον πάντας καλῶς, ἄνω θρώσκειν πρὸς τὰ
κρείττονα.

Ὅταν ἐλεύση τοῦ κρῖναι ᾧ δικαιοτάτε, ἀπάντων
πεπραγμένα, φοβερᾷ δίκης ὥρα, ἀνεωγμένων βιβλῶν
δῆλα κρυπτὰ, τρεμαμένων πρὸ βήματος, ἡμῶν
καθάπερ τὰ φύλλα συκῆς λιταῖς, Σοῦ θεράποντος
ἐκλύτρωσαι.

Τὴν σὴν πανέορτον μνήμην μάκαρ γεραίρομεν, ᾠδαῖς θεοτερπέσι, καὶ ψαλμοῖς τοῖς εὐήχοις, σοφῆ Ἀθηναγόρα πάντων φρουρέ, δεομένων ὑπέρμαχε, ἀδικουμένων προστάτα φίλε Θεοῦ, πρεσβευτὰ τῶν ἀνυμνούντων σε.

Δόξα. Ἦχος πλ. α'.

Σαλπίσωμεν ἐν σάλπιγγι ἁσμάτων, χορεύσωμεν ἑόρτια καὶ σκιρτήσωμεν ἀγαλλομένοι τῷ Πνεύματι, ἐπὶ τῇ φωτοφόρῳ πανηγύρει τοῦ διδασκάλου ἡμῶν· ἱερεῖς καὶ ἄρχοντες συντρεχέτωσαν, καὶ τὸν θεόσοφον Πατέρα, ἐν ὕμνοις ἀνυμνεύσθωσαν. Διὸ καὶ νῦν θεόφρονες πιστοὶ, ἐν τῷ ναῷ τοῦ Κυρίου συνελθόντες, τὸν πανεύφημον σοφιστὴν, καὶ Χριστοῦ λαμπρὸν ὁμολογητὴν ἐγκωμιάσωμεν, ὅτι τοῦτον κέκτηνται, οἱ πένητες θησαυρὸν, οἱ ἐν αἰχμαλωσίᾳ ῥύστην, οἱ ἀδικουμένοι προστάτην, οἱ ἐν βήμασι βοηθόν, οἱ ὑπὸ κατηγορίαν θανάτου ἐλευθερωτὴν, οἱ ἐν εἰρκτῇ ἀπολογητὴν· οἱ πάντες τὸν πανταχοῦ ταχὺ προφθάνοντα, ἄριστον νομογνώστην, πρὸς ὃν βοήσωμεν· ᾧ Ἀθηναγόρα πανένδοξε, μνήσθητι καὶ ἡμῶν τῶν τιμώντων σε, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς δίκης, καὶ ἰλέωσαι τὸν δικαιοτάτον Κριτὴν, ῥυσθῆναι πυρὸς τοῦ αἰωνίζοντος.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίου

Ναὸς καὶ πύλη ὑπάρχεις, παλάτιον καὶ θρόνος τοῦ Βασιλέως, Παρθένε πάνσεμνε, δι' ἧς ὁ λυτρωτὴς μου Χριστὸς ὁ Κύριος, τοῖς ἐν σκότει καθεύδουσιν ἐπέφανεν, Ἥλιος ὑπάρχων δικαιοσύνης, φωτίσαι

θέλων οὖς ἔπλασε, κατ' εἰκόνα ἰδίαν χειρὶ τῇ ἑαυτοῦ.
Διὸ Πανύμνητε, ὡς μητρικὴν παρρησίαν πρὸς αὐτὸν
κεκτημένη, ἀδιαλείπτως πρέσβευε, σωθῆναι τὰς
ψυχὰς ἡμῶν.

Δοξολογία Μεγάλη καὶ Ἀπόλυσις.

Μεγαλυνάρια.

Χαίροις εὐσεβείας θεῖος ἀνὴρ, στυλὸς ἐγκρατείας,
καὶ σοφίας ἄρμα πυρός, ὁδηγοῦν πρὸς ὕψος, πιστοὺς
θεογνωσίας, σεπτὲ Ἀθηναγόρα, θεοειδέστατε.

Δεῦτε εὐφημήσωμεν οἱ πιστοί, τὸ πυρίπνου στόμα,
ἀποπνέον πνευματικῶν, λόγων εὐοσμίαν, ἀνδρὸς
πλήρους σοφίας, χαίροις Ἀθηναγόρα, τούτῳ
κραυγάζοντες.

